

l'article del DCEC; inútil insistir en recerques pre-romanes (Hubschmid; Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, 83, p. 66, recull uns NPP *Tapius/Tabius*, però encara que hi tingués relació, seria partint del TAPIA ibèric onomatopèic). Una fantasia ibero-bereber de M-Lübke, d'aïres seductors, quedà també anorreada per Schuchardt.⁶ Inútil insistir: qui en tingui curiositat vegi en el DCEC/DECH aquestes fantasies, ultrapassades ja i sense interès.

Fins després d'això, M-L. objectava a l'explicació onomatopèica que així no s'explicava morfològicament la derivació en -IA; objecció ingènua de neo-gramàtic superficial, quan semblaven convençuts que les creacions onomatopèiques han de ser coses modernes. Com vaig aclarir, *TAPIA pogué haver-se creat ja en temps ibèrics amb base onomatopèica, o bé es pot creure —cosa gens inversemblant— que es partís d'una formació verbal *TAPIARE 'tapiar', d'on després el substantiu.

Corroborant la interdependència de *tàpia* amb el 'tapàs', l'ALGc. (II, 224) troba que a «levée de terre» respongueren *tàpio* a tres punts SE. del Gers i tres entre HGar. i Tarn-et-G., i *tapiéro* en un d'aquí, a la dreta del riu; però d'altra banda *řebór de táp* en un a l'esquerra de l'Arieja ja prop de la Garona.

És que realment el verb *tapiar* és també molt antic pertot. En cast. també apareix sovint des del S. XIII, l'àrab *ṭawwāb* (S. XIV) pressuposa una base verbal; l'oc. *tapiar* es documenta a l'E. Mj. (PDPF) i la seva existència es dedueix del *tapiaire* avinyonès de 1366. En català el deduïm dels *tapiadors* ja citats de Muntaner, el qual ens en dona així mateix testimoni directe: «hi havia prop l'Aljaferia un camp *tapiat*, on pògrets veure matar toros, que cascuna parròquia amenaava un toro, tot de reial» (§ 296, Casac. IX, 14.21). «Ne traga aygua --- per a *tapiar* ne a lavar» El Perelló, a. 1342 (BABL XII, 44); veg. encara el de Bna. 1421, citat a III, 774a34. Només el verb *tapiar* es transmeté del cat. al sard (supra). Els *tapiadors* foren duts a Sardenya, segons consell de Muntaner: «mil bon laurador, / vós, senyor, menarets, e cent *tapiador*, / carpenter e ferrer, qui no temen calor» (*Sermó*, § 272, Casac. VIII, 13.11).

Tapiada (1408, supra). *Tapiador* (supra). *Tapiaire* [Lab. 1840]. *Tapiat*. *Tapiat* m. [1413]. *Tapiera*, ja en *Jaume I*: «guardaren los de la ost les bèsties carregades que portaven les *tapieres* --- e dixeren-nos: —Senyor, que dien-nos que *tapieres* levats?» (Ag., 252, 253): «*tapieres*: cajones para mampostería hormigonada», a. 1409 (Traver, *Antigs. CastPna.*, p. 232); Bna. 1421 (*Misc. Hi. Cat.* II, 210), i veg. BDC xx, 99. *Tapiejar* argot (BDC VII, 61). *Tapió* (BDC xx, 99). *Tapioles* NL [898]. *Destapiar*. *Entapiar*.

DERIV. de *Atapeiment* (supra). *Atapidor*. *Tapiol* (AlcM).

De *tap* i *tapàs*. *Tapissot* (supra). *Taparot* 'tapàs, capa dura però tèrria, del subsòl' maestr. (Traiguera, 1961). *Taperal* colle., 'lloc on hi ha esteses de tap': «tot és un *taperal*: o siga pedra blaneta, blanca», Montixelvo (1962). «A Bocairent usen els *taperals* com a

lloc de parada del bestiar en els assegadors»: vaig anotar-n'hi dos, que fan aquest ofici ja tradicionalment: el *T. del Pla* i el *T. del Mas de Giner* (1963). *Tapassada*. *Taparrenc*. *Tapassot*.

¹ A part d'això res més o res important. En tot cas guardem-nos de confondre-ho i barrejar-ho amb homònims, que és el que han fet bastant. AlcM el barreja amb el grup de *TAP/TAPA/TAPAR*, de sentit, geografia i història tan diferents, i d'etimologia segurament germànica: justament aquesta confusió deu ser causant de llur judici «onomatopèic» aplicada a *TAPAR*; també ells o d'altres hi barregen a tort el fr. *taper* 'picar, fer soroll', aquest sí onomatopèic però cosa estrictament francesa i de sentit netament separat. El *TdF* hi confon el fr. *tapir* 'encauar', 'amagar', 'arrupir', que és molt poc occità, potser d'origen germànic, i en tot cas de geografia, significat i història enterament allunyades, i sense nexes raonables. Amb aquest s'acosta de vegades en forma més suggestiva (ho assenyalo sobretot perquè generalment es diu que el fr. *tapir* no és anterior al S. xv, i es tracta d'un text de c. 1300): *atapir* tr. 'dissimular' en la *Queste del Saint Graal*: «lor pechiez ne pueent *atapir* dedenz els, ainz les estuet paroir par dehors» (ed. Pauphilet, 156.16): però aquí i tot la semblança és ben imperfecta, una flor no fa estiu, i hi pot haver contaminació amb el tipus del cat. *atapeir* més que afinat veritable.

² Em limito a remetre a dues notes de Johannes Hubschmid, *Festschr. Jud.*, 1943, 273, i *Pyrenäenwörter vorroman.*, 34, on es podria espigolar algun detall complementari, però barrejat, com sol fer, amb coses diverses, fets insegurs, i un tempteig etimològic pre-romà, aventuradíssim i vague. — ³ Rebutgem, en canvi, la connexió amb mots allunyats amb els quals no hi pot haver sinó assonàncies casuals, sigui per insuficient semblança de sentit o de forma, o per extrema inversemblança geogràfica: turc *tepe* 'cim, turó', azteca *tépe(tl)* 'muntanya'; un sabí *teba* 'pujol', i pre-hel·lènic *taba* 'penyal' (que un epigràfic *Tabilio* significués 'hill-man' com vol Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, p. 127, és un mer postulat). Més seriós seria relacionar amb *TIMBA/timba*, però fonèticament ja lliga poc. — ⁴ Simonet, s. v. *thápia*; Dozy (*Suppl.* II, 65). — ⁵ En el Gers, Polge (*Mél. Phil.* 1960, 12-14) el data de 1666; el localitza a Fleurance i a la vall de la Sava, generalment amb el mateix sentit que en català; però en aquesta vall, a més, són «dígues ou levées à terre, construites le long d'un cours d'eau, et destinées a proteger les prés des inondations». O sigui una mota. — ⁶ M-L. creia en un basc *heipe* 'porxo, claustre' + l'article bereber *ta*: vana idea, car Schuchardt (*Litbl.* XXXIX, 105-6) mostrà que allò era només una creació recent i local de la Sule, formada amb el basc *hegi* 'ràfec' + *-pe* 'sota'.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
tap blanc, *tap blau*, *tepa*, *tepi*, *tapir*, *tapit*, *atapeir*, *atapair*, *atapeiment*, *atapir*, *atapit*, *entipir*, *assapeit*, *tà-*